

654

SINTEZE

ISTORIA EUROPEI

Serge Berstein
Pierre Milza

INSTITUTUL EUROPEAN

$\frac{94(100)}{849}$

Colecția

SINTEZE

31

94
Berstein 43

Serge Berstein, Pierre Milza

ISTORIA EUROPEI

Volumul 5

Secolul XX
(din 1919 pînă în zilele noastre)

Traducere de Monica Timu

Ediție îngrijită, note și comentarii
de Doina Barcan Sterpu

© *Éditions Hatier*, Serge Berstein, Pierre Milza: *Histoire de l'Europe* 1992
© Institutul European Iași, pentru prezenta ediție în limba română
ISBN: 973-611-006-0

PRINTED IN ROMANIA

INSTITUTUL EUROPEAN
1998

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
Partea I (1919-1945)	
Europa între cele două războaie	7
Capitolul 1 (1919-1921)	
O Europă zdruncinată	9
Prăbușirea regimului țarist	12
De la „zilele din februarie” la „Revoluția din Octombrie”	15
Războiul civil și războiul de intervenție	17
Valul revoluționar din Europa	20
Regresul	24
Primele atitudini contestare față de noul ordin internațional	26
Capitolul 2	
Echilibrul precar al anilor '20	29
Bilanțul unui conflict sinucigaș	30
Sfârșitul unei hegemonii	33
Tulburările sociale	36
Aparenta victorie a democrației	39
Tensiunile franco-germane	41

Epoca Briand / Stresemann: destindere și prosperitate	48
Germanii destabilizării	58
Speranțe pierdute: securitatea colectivă și uniunea europeană	67

Capitolul 3**Democrațiile și dictatura se confruntă cu criza**

Marea criză	73
Lupta împotriva crizei și limitarea liberalismului	77
Venirea la putere a nazismului	81
Totalitarismul hitlerist	85
Evoluția regimului fascist din Italia	94
„Contaminarea” cu modelul autoritar	99
Asedierea democrației	105
	114

Capitolul 4**Geneza, apogeeul și prăbușirea Europei hitleriste**

Primele atacuri hitleriste	121
Europa împotriva Germaniei	123
Crizele din 1935-1936	125
Ofensiva hitleristă în Europa Centrală	127
Crizele hotărâtoare și declanșarea războiului	131
1939-1941 Cucerirea Europei Continentale	136
Europa cucerită de Germania	139
Europa împotriva lui Hitler	146
Eliberarea Europei și prăbușirea Axei	151
	154

Capitolul 5**Années folles și anii sumbri: culturile europene între cele două războaie**

Transformările economice și modificarea condițiilor de viață	159
Années folles: mit și realitate	160
„Criza spirituală” și noile concepții estetice	168
	173

Curentele avangardiste	177
Clasici și moderni	181
Scriitorii și artiștii „angajați”	186
Culturile totalitare	190
Practici sociale și timpul liber al maselor	201

Partea a II-a (1945-1992)**De la Yalta la marea Piață Comună și la**

proiectele de uniune politică europeană

207

Capitolul 6**Europa în timpul „Războiului Rece”**

Yalta	209
Europa văgăună de război	211
Începuturile „Războiului Rece”	215
Europa „atlantică” sau Europa „europeană”	221
Europa împărțită în două	225
Încordarea relațiilor dintre blocuri și insecuritatea europeană (1950-1954)	230
Începuturile „destinderii”	235
	243

Capitolul 7**Europa de Vest în perioada dezvoltării**

(din anii 1950 până la mijlocul anilor 1970)	249
Reconstrucția și dezvoltarea economică	250
Atmosfera internațională se îndreaptă spre „destindere”	260
Năsterea Comunității Economice Europene și primele sale succese	267
Europa generalului de Gaulle	272
De la Europa celor Sase, la Europa celor Nouă	285
„Politica de Est” a cancelarului Willy Brandt	289
Anul 1968 și urmările sale în Europa de Vest	292

Capitolul 8

Europa de Est (de la începutul anilor 1950 până la mijlocul anilor 1970)	303
Avatarurile destabilizării (1953-1956)	304
Octombrie polonez și tragedia Ungariei	308
De la „comunismul național” la „suveranitatea limitată”	313
Standardizarea	322

Capitolul 9

De la Europa celor două blocuri la Europa statelor independente (de la mijlocul anilor 1970 până în zilele noastre)	327
Europa de Vest în cadrul crizei mondiale	329
„A vorbi pe o singură voce?”	333
Reînnoirea la Războiul Rece	339
Euroterorismul (Terorismul european)	347
Comunitatea Economică Europeană, de la nouă la doisprezece membri	355
Europa de Est: ultimele licăriri ale totalitarismului	362
Destinderea internațională și prăbușirea comunismului	374

Capitolul 10

Civilizația europeană în a doua jumătate a secolului XX	389
Creștere și descresștere demografică	390
Mutațiile sociale din timpul „celor treizeci de ani glorioși”	393
Viata cotidiană și practicile sociale	398
Standardizarea și limitele acesteia	402
Societățile europene în plină criză	404
Cultură de masă sau cultură pentru mase?	408
Marile tendințe ale creației intelectuale și artistice	415
Reînnoirea și impasul practicilor culturale de masă	427

Concluzii	437
Note și comentarii	445
Index	459
Cuprins	471